

LA LLUNA D'OLOT

Director Artístic: SALVADOR PERARNAU

REVISTA MENSUAL D'ART I LITERATURA

Any II - Núm. 5. — Olot 1 de Gener 1928

CAP DE NEN JESÚS

(Còpia de Mantegna)

¡AUTOMOVILISTES!

ABANS DE LLENÇAR ELS VOSTRES NEUMÀTICS PER INSERVIBLES
NO OBLIDEU QUE ELS

Tallers HERPU

ELS RECONSTRUEIXEN DEIXANT-LOS COM NOUS

RECAUXUTATS

VULCANITZACIÓ I REPARACIÓ DE NEUMÀTICS I CÁMARES.

GARANTIA, PERFECCIÓ I ECONOMIA EN TOTS ELS TREBALLS

STOK de neumàtics d'ocasió i recauxutats, a la
meitat del seu valor.

Promptitut en els encàrrecs

Res perderà en visitar-nos

TALLERS I DESPATX:

Ronda del Doctor Robert, 14 ————— GIRONA

MERCERIA :—: CAMISERIA

NOVEJATS :—: PAQUETERIA

GÉNERES DE PUNT

Ramon Benet

Major, 11 : : OLOT

Xampany RIGOL

El preferit per la gent de
bon gust i distinció

Bebeu sempre RIGOL

LA LLUNA D'OLOT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: ■ SUSCRIPCIÓ: TRIMESTRE, 0'90 PESSETES
CARRER CLIVILLERS, NÚM. 25 ■ NÚMERO SOLT, 0'30 PESSETES

LA SORT DE LA LLUNA

La lluna té una sort bàrbara, una sort ben enveiable pels mortals; la lluna té la sort de canviar sempre que vol de face i ningú n'hi pot fer retret perquè és una cosa essencial a ella.

A voltes la veureu plena, arrodonida i aclarint totes les fosquetats; altres voltes se li posa un núvol al davant i apenes si surt la lluna, aparentment. A voltes és prima i quasi no arriba ni a la meitat del que deuria ésser. I tothom s'ha d'acontentar i l'ha de rebre tal com és perquè tal com és ja és la lluna.

Nosaltres, els mortals, prou voldríem que sempre fós sencera, plena, arrodonida i ben lluminosa, però, ai las! només en veiem un quart creixent o un quart mimbant i encara els núvols ens l'enfosqueixen. Però, la lluna rient, va fent la seva via: avui està núvol? Demà potser estarà seré. Avui és petita com una talladeta de meló? Demà potser serà grossa com la roda de la fortuna. Ahir sortia de cara a l'orient? Avui surt riallera amb les banyes en direcció occidental. Però la lluna és la lluna encara que canviés de òrbita—cosa impossible—i la lluna serà la lluna encara que s'hagi d'acontentar fent una mitja claror tot esperant el dia que pugui fer el ple. El que fóra dolorós pels que van de nit és que fés algun eclipsi.

Els eclipsis de lluna no interessen mai gaire als mortals perquè la meitat dormen. Però pels que no dormen i reben les conseqüències de la nit amb les seves negrors, els interessa molt que surti la lluna.

I la lluna ens ha dit que es proposava sortir sempre petita o grossa, trista o riallera.

Nosaltres li tenim enveja. Quina sort que té la lluna!

GLOSSES DEL MES

Aquest mes és el mes dels gats, dels gats que festegen al clar de la lluna. I la lluna, durant aquest mes, ens sembla l'immens cap d'un gat que guaita si ve la seva enamorada, enfilat damunt la teulada del món. Qui sap si també esgarrapa cel endins? Nosaltres sabem que la lluna combina els destins humans. Hi han destins humans molt punyents. Qui sap si a dintre porten les ungles afinades de la lluna?

Durant el festeig dels gats en el món, només hi ha quatre gats que valguin la pena. Hi ha una renglera infinita de mortals que són gats de rebost i de cuina que es mengen tot el que poden quan l'humanitat està distreta. No seria bo de tallar-los-hi les ungles? Aleshores esdevindran inofensius. Però, i les rates?

Això és tot un problema. La lluna potser ens en donaria la solució, però no pas per ara. Ara és el mes dels gats i la lluna els ha d'ésser benèvola.

JOAN D'ALIÓ

IRONIES DE LA LLUNA I DEL DESTÍ

Recentment, el que sotscriu, ha estat a Olot i és un fervorós enamorat d'aquesta ciutat i els seus contorns. Quan li parlen d'Olot el cor se li aixampla i batega àrdidament perquè creu que ací hi ha el cor de la nostra terra que un jorn respirava per les boques ardents dels volcans i creu també que ací hi ha les principals esplendors i belleses paisatgístiques de la nostra terra.

Però—oh ironia del destí i de la lluna!—li han dit que s'havia enemistat amb mig Olot. Ell no ho pot pas creure perquè ell no s'ha enemistat amb ningú. Ell sap que té un cor massa gran per a enemistar-se amb ningú i ha fet: «Em sembla que no; sé, positivament que no!» «Si, sí!»—li han insistit—i ell no ha pogut més que replicar: «Si acas seran ells que s'han enemistat amb mi, jo amb ells, no!»

Ell hauria volgut esbrinar-ne el secret i saber-ne les causes. «I perquè, això—pensava—perquè això?»

Hi han *perquè*s que són ocults en la mateixa essència de les coses i no els podem pas trobar mai. Hi ha *perquè*s que són rudimentaris i cauen del nas: El blanc és enemic del negre, per exemple, i quina culpa hi tenen el negre i el blanc?

Hi ha gent que tenen una serietat massa encarcarada—serietat de guardarrodes—i trobem inoportú un xiste sobre una desgràcia. Potser no els podem exigir més. Però em dona la gana de contar-los-hi que el nostre Santiago Rusiñol que és l'humorista més gran de Catalunya, una vegada, en el tren, trobà una masovera que anava a Barcelona amb un nen—fill seu—que se li havia trencat la cama i havien d'operar-lo. El gran Rusiñol li contà com era de fàcil aquella operació i li digué que essent el noi encar tan tendre li tallarien la cama i n'hi aplicarien una de gós. La masovera preocupada, vingà interessar-se per si li quedaria bé o no. El nostre Rusiñol li contestà: «Li quedarà divinement bé. No més li passarà nna petita cosa.» «Què li passarà al meu fill»—digué la masovera.—«Doncs, mireu, quan haurà de satisfer segons quines necessitats, aixecarà la cama.»

Creieu que el nostre genial Rusiñol no sentia la desgràcia d'aquella dona? El podrieu imaginar tan dolent?

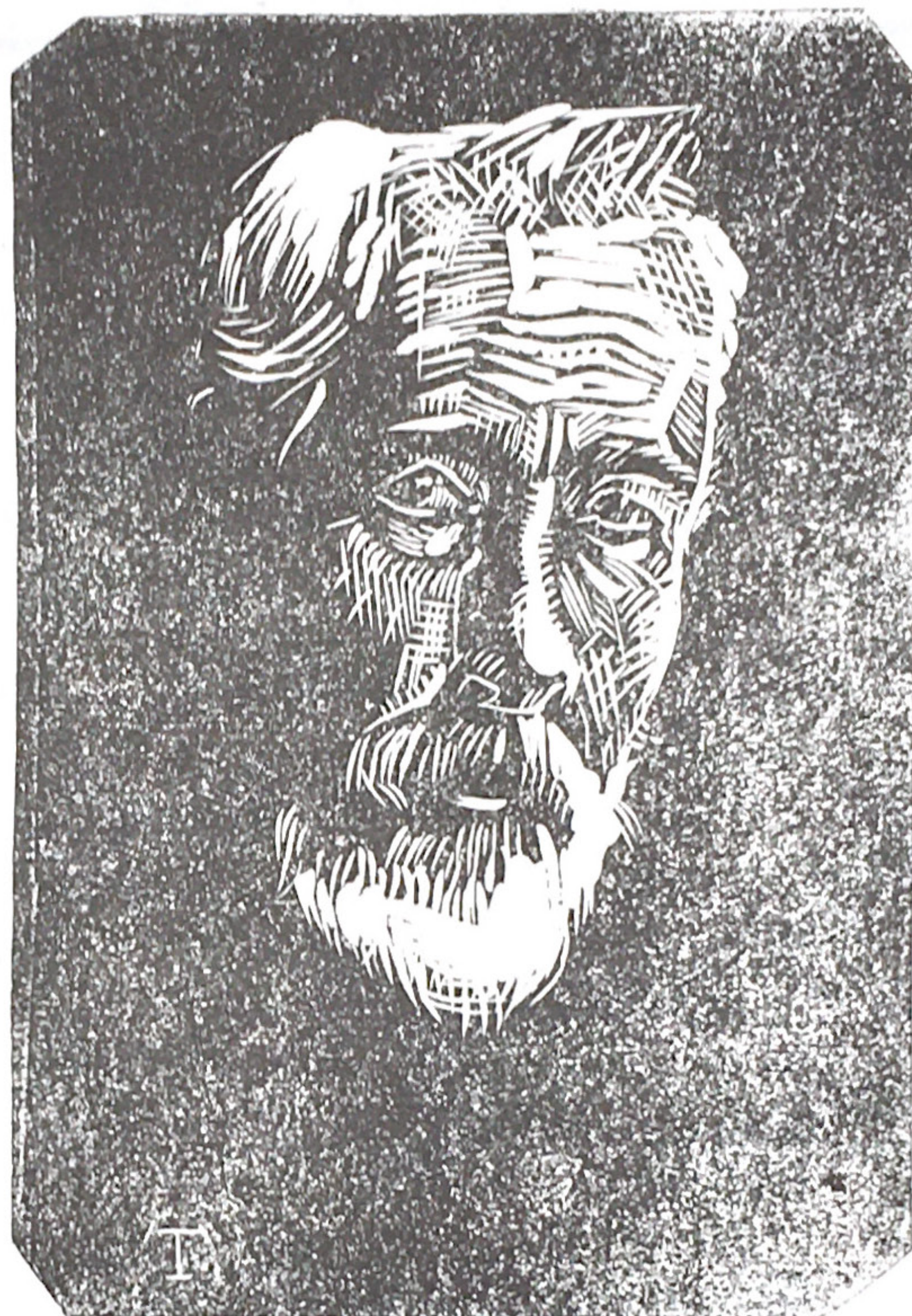
Doncs al que sotscriu li passa igual. Diu les coses amb el cor a la mà.

A canvi de veritats li faran mala cara?

Ironies de la lluna i del Destí?

SALPER

Francesc Gimeno

El mes passat morí en Gimeno, el gran pintor realista i enamorat de la llum; fou com un sacerdot de l'art, pintava per a pintar, sense pensar en explotar el que feia ni tampoc n'esperava cap elogi en cap forma, era com l'artista conebut per a en Nietzsche, no demanava més que el seu pa i el seu art, però aquest pa que no tenia i que naturalment necessitava per a sustentar el seu cos i el dels seus, no se li ocorregué que el podia obtenir mitjançant la venda de les seves obres, el que se li ocorregué fou el més simple i directa, anar a fer de pintor de parets.

En Gimeno visqué fins prop dels 50 anys del seu modest jornal de pintor-decorador, passant Déu sap quantes vicissituds; a deshores pintava amb gran fe i entusiasme, pintava tot quan el voltava, era un vertader heroe.

Fou un gran treballador, però no un lluitador; ell no sabia pas lo que era anar barret en mà, tornar visites, fer compliments; ell restà sempre isolat i com que no anava a veure mai a ningú, resultava a pesar de tot, que com que el seu nom trascendia per algun porta-veu, comentant lo que en Gimeno feia allà en la seva solitud i aleshores la gent (artistes), anaven a ell, i una volta hi anà en Sorolla, quedant més que admirat de la força de les pintures, així com d'aquella gran voluntat; també hi anà l'Anglada, aquest per ésser català tingué una idea més pròxima de l'existència d'en Gimeno, no obstant, li

causà gran sensació lo que vegé pintat, i li comprà diferents coses.

En Gimeno ara, no obstant, ja venia alguns quadros, aixó no vol pas dir que ell se'n preocupés ni el més mínim; eren els amics qui es preocupaven d'agafals-hi i després de posar-hi preu que hi fos adequat i que a n'ell li semblava excessiu, els hi venien, portant-li els diners religiosament a casa seva; també per mediació dels amics se li organitzà alguna exposició, i també s'el feu concórrer en alguna de col·lectiva, a part de les que organitzava l'Ajuntament de Barcelona.

En una exposició que certs elements artístics de Barcelona organitzaren a París, fa 6 o 7 anys, d'ell li triaren per a concurri, (sense avisar-lo), un quadro que li havia adquirit aquell mateix any, el Museu de Barcelona. Aquest quadro un cop a París, un senyor francès de molts diners, el volia adquirir, però el seu gran disgust fou quan al preguntar per ell li digueren que aquell quadro era propietat del Museu de Barcelona, no explicant-se aquell senyor com s'havia pogut incorrer en aquell erro de portar en exposició un quadro que ja tenia amo, sobretot que aquell era l'únic quadro de tots els que hi havia que li passava aquesta particularitat; no erre que es venessin moltes obres, però el pobre Gimeno, que fou un dels que se li presentà aquesta oportunitat, es tingué de quedar amb les ganes, tan que ho necessitava; vertaderament li ha gent molt bons organitzadors per a les seves coses, però uns desorganitzadors per a les dels altres.

Gimeno fou molt estimat dels seus amics, entre quins recordo que ell també molt apreciava i havia, i aquest era del seu temps, en Torras i Reyetó, mestre en Gai Saber, el doctor Badós, de Sabadell, el pintors Mallol, Vayreda i alguns altres, també el que soscriu aquestes ratlles.

Una volta tenint ocasió vaig preguntar a un molt celebrat paisatgista que li semblava d'en Gimeno i aquest em contestà que a n'el seu modo d'entendre era el millor pintor que pintava figura; feta més tard i a propòsit, la mateixa pregunta a un també molt acreditat pintor de figura, o sigui, que és lo que pensava d'en Gimeno, aquest em contestà que per ell era el millor pintor de paisatge; aixó en concret no vol pas dir més que les dues coses pintava amb igual maestria i saber.

En Gimeno era fill de Tortosa; al morir devia tenir 70 anys, ha pintat molt i moltes belles coses. Jo estic convençut que les seves obres seran amb el temps molt buscades i estimades a bons preus. Que en pau descansi l'eximí artista i entrenyable amic.

J. MARTRUS

«Sant Privat». — Paisatge, original de Josep Pujol, alumne de l'Escola de Belles Arts. (Col·lecció Plandiura).

Carnet d'un Absent

I

LA POESIA DEL PASSAT

Un paisatge és un estat d'ànima.

Els paisatges més bells són els que es contenen en les línies armonioses de les altes muntanyes; de les dolces colines; d'un bell llac o d'una mar furiosa; de les columnes d'un temple desvastat o dels murs d'un palau que s'ensorra.

Res hi ha tan evocador com una ruïna, car per ella el passat esdevé present.

Un monument antic és una veritable lliçó d'història.

La simple visió del Coliseum de Roma, per exemple, sugereix el record de les hecatombes humanes que es desenrotllaren damunt les seves arenes, testimonis de la grandesa i ferocitat romanes.

Peró, fins deixant de banda tota reminiscència històrica, les ruïnes posseeixen una bellesa pròpia i indefinible, que es despren de llur conjunt arquitectònic; car, sigui que el sol de posta reflecti el seu perfil armoniós o salvatge sobre un cel incandescent; sigui que la lluna les caressi amb els seus tímids raigs d'apal·lines claredats; és impossible de no sentir en aitals moments, la potència del geni que sobrevisqué al pas de les edats, a la furor dels elements i a la ràbia destructora dels homes.

II

HISTORIA I POESIA

Ceuta és l'antiga *Ceido*, en àrab *Hermosura*.

En tot temps moros i cristians se l'han disputada, ço que no és d'extranyar, donat la seva envejable situació. La seva badia que les famoses corrents de l'estret de Gibraltar respecten, ha estat transformada en un bell port modern, forsa freqüentat.

Llàstima que l'element indígena no apareixi als nostres ulls profans, voltat de tots aquells rites i formes arquitectòniques pròpies de llur raça; conjunt exòtic que constitueix l'encís de la seva civilització.

Des de Ceuta la Bella, es divisen perfectament les muntanyes de l'Ibèria, i entre aquesta i nosaltres, tot el sant dia es veuen vaixells i més vaixells—transatlàntics que van i venen d'Amèrica—surcar les aigües, omplint el cel de fum.

Davant les costes de les Hespèrides, les invocacions plouen damunt la ploma inspirada, que deixen caure per fullejar l'obra mestre d'en Verdaguier:

*Vora la mar de Lisutania un dia
los gegantins turons d'Andalusia
veren lluitar dos enemics vaixells.
Flameja en l'un la bandera genovesa,
i en l'altre ronca assedegat de presa,
lo lleó de Venècia amb sos cadells....*

La tragèdia de l'Atlàntida tingué per teatre aquests paratges, vora d'on Hèrcules separà dos mons.

Hi ha qui té fe en la llegenda meravellosa, que Plató deixà mig embastada. Res més insegur, ja que mai s'ha pogut trobar cap vestigi, permetent discutir formalment el quimèric cataclisme.

Com a fàbula no està mal, i el francès Pierre Benoît n'ha sabut treure un gran partit amb la seva novel·la cèlebre.

Ben mirat, que s'hi perd admetent-la?

6.—LA LLUNA D'OLOT.

Si es treïessin de circulació totes les llegendes inútils, la poesia popular reduïda a les seves veritables proporcions, restaria sensiblement apobrida.

Concebiriem el món antic sense les Mitologies?

I la història de Suïssa sense l'episodi d'en Gillem Tell?

I què dir de l'origen de les quatre barres catalanes?

Encara avui és venerat a Bretagne (França) un tal Sant Corentin, que tot fa creure que mai existí. El pas pel món de Sant Patrick, patró d'Irlanda, és també més que problemàtic.

I la llista seria interminable.

Una llegenda—història dorada—és una ruïna espiritual.

JAUMET L'ALARB

Ceuta, Desembre 1927.

NOTES DE LA CIUTAT COMTAL

ELS CONCERTS DE LA BANDA MUNICIPAL.

—Cal reconèixer que un dels espectacles que més dignifica la ciutat de Barcelona, és el que dona la gernació que quasi tots els diumenges d'hivern, al malí, s'aplega al volt d'aquesta meravellosa caixa de ressonància que es diu la Plaça del Rei, per a escoltar-hi els concerts de la Banda Municipal.

Val a dir que els triats programes que s'hi executen, valen el sacrifici que la multitud fa de restar dreta prop de dues hores; el que no hi ha sentit la obertura número 3 de «Leonora» de Beethoven i el largueto de Mozart, amb la esquisida cooperació d'En Nori, podeu dir que s'ha deixat perdre dues emocions ben fortes i dignes d'ésser sentides.

—
EL NOU EDIFICI DE CORREUS.—Dies enrera fou entregat a la superioritat el nou edifici de correus, que, projectat pels excel·lents arquitectes Goday i Torres, s'ha construït al començament de la Via Layetana.

Cal saludar-lo com una de les obres més reeixides del nostre temps, tot i que el seu veritable mèrit, és de no ésser del nostre temps; ja que és remarcable en ell, el parentiu amb obres del segle XVIII català tals com: la Virreina, Església de la Mercé, etc., etc.

Deixant per una altra ocasió el parlar-ne més extensament de l'edifici i de les pintures que avalen el seu interior, ens limitem avui a senyalar el fet.

—
LA LINEA AERIA: BARCELONA-MADRID.—El prop passat dia 14 de desembre, s'inaugurà la línia aèria de comunicació directa entre Barcelona i

Madrid, tot i que els periòdics ja n'han parlat extensament, no hi serà de més remarcar aquí aquest fet memorable, com l'inici d'una nova etapa vers un més alt grau de civilització.

CORALI

Barcelona, Desembre de 1927.

REPASSANT LA PREMSA

Durant el mes passat hem rebut les següents revistes i periòdics:

=«Poble Nou». = Amb aquest suculent sumari: Vells i Joves, (Editorial)—Premsa Catalana (?), S. Roca i Roca. — Biblioteca Popular Catalana. — La Tarda Oberta, per Jaume Agelet i Garriga. — Instants: Les representacions de teatre i de llibres, per Xespir. — Premsa Catalana. — Josep M.ª Capdevila, Tomàs Garcés i Octavi Saltor, conferenciants. — Tribuna: Calendaris, per S. R. i R. — Mena de propaganda, per J. B. C. — Conferències, per P. M. P. — Dels Pins, per S. Perarnau. — 25 de Desembre, per M. Filella i Llobet. — Nit de Nadal, per Teresa Blanich d'Oliva. — Urbanització i millores. — Veus i Crits, etc., etc.

= «Lleida». = Interessant Revista, amb text de Humbert Torres, Joan Duch i Arqués, Josep Pinyol, Curial i Pere Arnau; i alguns gravats.

= «La Riuada». = Simpàtica revista quinzenal, de Mora d'Ebre.

= «Gasetta de Vilafranca». = Pulcrament editada i amb un text escullit.

= «Generación Consciente». = Com de costum, aquesta interessant revista de València, conté assenyats escrits i una bonica portada a varis colors.

= «L'Ona». = Publicació quinzenal que apareix a Vilassar de Mar, d'una presentació molt acurada i escullits gravats.

= «Aragón». = Ricament editada i amb gust del de primer ordre, és aquesta revista que veu la llum a Saragossa.

= Acaben d'arrodonir aquest bell conjunt, els periòdics: «Sava Nova», de Rubí. — «La Punta», de Sitges. — «L'Agrícola», de Sant Sadurn de Noya. — «L'Eveil Catalán», de Perpinyà. — «El Bisbalenc», i altres.

= Hem rebut també els llibres: «La Tarda Oberta», de Jaume Agelet i Garriga; i «El Alcohol y el Tabaco», de Lleó Tolstoi, dels quals no podem parlar-ne en aquest número, per manca d'espai.

LITERARIES

*Per a Ramon Vinyes, Catalunya cal que prepari un ram de llor triomfal. És, indiscutiblement, el millor dels nostres joves. És el poeta més vigorós; vibra sempre. Dramaturg de debó, no pot estrenar les seves obres perquè estan massa bé. La veritat nua de Ramon Vinyes espanta la nostra època. **
Quan se li faci justícia, caldrà que s'afanyin a florir els llores.

Magnolia

*Magnolia! Carn! Boca badada!
Oh el qui gustés el blanc triomfant
dins la rojor d'una besada...
Magnolia blanca! Vers brandant!...*

*Cos despullat... Perfum i joia...
Estotx olent per a el record...
una flor sola fa una toia...
una magnolia és tot un hort.*

*D'on ix l'odor que l'aire embauma?
Magnolia blanca, qui t'ha dut?
Nasqueres blanca de la calma
d'aquest amor inconegut?*

*Magnolia blanca! Flor segreta!
Flor que en la blanca pubertat
dús un misteri que inquieta
com d'un amor que fos pecat.*

*Magnolia xopa d'odor muda,
d'odor que sembla un defallir*

*dintre la tosca tant temuda
de la passió que no es pot dir...*

*Magnolia blanca, clara i fonda!
Magnolia blanca, carn i llum..
Des de un pitxer, ma cambra inonda
la torbació del teu perfum..*

*Qui t'ha portat, magnolia humida,
de pètals blancs, atemorits,
vol recordar-me que perds vida
al apropar-te, sols, els dits?...*

*Com nostre amor, magnolia blanca,
que moriràs a no trigar?
Fores tallada de la branca
per a esfullar-te... i perfumar?*

*Magnolia! Carn! Boca badada
que espera un bès que encara no és bès...
Damunt la febre apassionada
cagnin blancs pètals sempre més!*

RAMON VINYES

EL NEGUIT I LES MUNTANYES

Conferència llegida al Centre Obrer d'Olot, el dia 10 de
Desembre de 1927, pel seu autor Salvador Perarnau.

Senyores, senyoretes, senyors!

Les muntanyes són els neguits de la terra.

Els neguits són les muntanyes de l'esperit.

Per això, avui, vinc a parlar-vos del neguit i les muntanyes. Per tot arreu hi ha muntanyes, per tot arreu hi ha neguits. Sota aquest tema s'hi amaga tot el món.

Per a exposar aquest tema no us demanaré pas benevolència. Els homes concients no endemanen mai; ben al contrari: estaré molt content si se'm discuteix en els punts on hi hagi disconformitat de criteri. Una conferència ha de promoure discussions i ha de preocupar. Si no és així tan se valdria no donar-la. El conferenciant ha d'ésser una mena de buscaraons, un porter de la veritat que al capdevall de l'escala us diu: «Tercer, segona, dreta» i els visitants han de pujar escala amunt i buscar-se el pis i la porta.

He dit «Tercer pis», perquè la Veritat com la virtut està en el terme mig, i això us ho diu un extremista, extremista en els procediments car s'ha d'entrar per la porta que, en aquest cas, és el primer extrem i a voltes cal barallar-se i matar, si cal, els vigilants de la veritat armats moltes vegades amb les armes innobles de la mentida.

Després, escala amunt fins al tercer car la Veritat no viu al principal ni al primer ni al segon, no viu tampoc al terrat ni al quart ni quin pis, sinó al tercer; el quart i el quint ja són fora de la limitació humana. Són l'escala d'arribar a la Veritat baixant del cel i els homes venim de la terra. Damunt del terrat s'hi aixampla l'ordre diví del qual defugim parlar-ne.

No us demanaré, doncs, benevolència per exposar el meu tema. Si, però, que reclamo la vostra respectuosa atenció, que ja agraeixo per endavant, i si tinc la sort de dir-vos tan sols una sola cosa de veritable interès—crec que si—aquesta atenció ja us haurà estat pagada.

El neguit és una espina fonda que punx endins de l'ànima i desvetlla totes les potències, les passions i els sentiments i a voltes les grans qualitats recondites i fa l'home gran, l'home fill del dolor que és el més gran mestre de la vida.

El neguit és un vent impetuós que es desboca per les enormes cavitats de l'esperit i a voltes encen la flama del geni sovint apagada sota la cendra grisa d'una vida plàcida.

Els homes més grans en tots els ordres i en totes les coses tan en art com en ciència i com en els oficis mateixos són els homes neguitosos, els de les grans preocupacions i tortures, els que porten flamejant la brasa del turment inquietadora. Les grans transformacions i evolucions del món són filles directes del neguit. No més cal que doneu una mirada sobre la revolució francesa i veureu que vingué aquell daltabaix quan el poble patia fam i cruents tortures. Mireu la revolució russa i és un altre exemplar que tots tenim davant dels ulls. I així com en els pobles esdevé igualment en els homes. Els grans homes i les grans gestes de l'humanitat són fills i filles del neguit.

Avui el món és neguitejat. L'espasa sagnant de la gran guerra li traspasà l'ànima i la ferida és fonda i duradera. D'aquesta ferida i de les dolors consecutives jo crec que en sortirà un món nou.

El cas de Rússia crec que són pocs els homes que se'l miren bé. No se li han mirat mai. Les agències informadores, que signifiquen el capitalisme europeu, durant la revolució russa,

només ens han servit la nota negra, i d'aquest gran part només ens han mostrat la sang i els patiments; però ens han ocultat sempre la divina bellesa de la criatura que naixia. Aquest nou nat passa les enfermetats i les delicadeses pròpies de tota infància: aquests trasbalsaments d'ara, aquests primers passos insegurs i barrejats d'algunes transcendents caigudes, però, quan l'infant camini sol i s'enrobusteixi, implantarà la llei al món.

El neguit és creador sempre. En l'història de l'humanitat no es registra cap cas de neguit similar al de Rússia i per tant, la criatura tampoc ha de tenir precedents.

El Càucàs i el Wolga són una flama immensa de neguit i una infinita corrent de redempció humana. El riu és la corrent de redempció i els rius són fills de les muntanyes.

Les muntanyes són per a mi, la meravella més gran de la creació. (Les muntanyes i el mar que també és un neguit etern) i un etern fer i desfer muntanyes).

L'elogi de la muntanya cap mortal el sabria fer perquè la muntanya és vida i misteri; s'enfonsa terra endintre i s'enlaira cel amunt; és meitat humana i meitat divina; conté tots els misticismes i totes les rebeldies. I cal que fem constar de passada que tots els rebels són místics i cal anotar que Rússia, la roja, la rebel, la de les mil forques venjatives o justicières; és el poble més místic de la terra, és el poble dels muntanyecs de barbes blanques i reverents, endolcides, blanquinoses i inclinades sobre el pit per la corva difícil del pes dels anys. Tot això és un misticisme que surt a la cara d'aquell poble rebel.

La muntanya és tan transcendental que les gestes més memorables i els trasbalsaments del món han esdevingut a la muntanya. I això veiem que—segons la Bíblia—és a la muntanya del Sinai on Moisès reb de mans divines el Decàleg que encara avui subsisteix.

I és en una muntanya on el Déu dels catòlics o, millor dit, dels cristians, pateix mort en creu per a la redempció de l'home. I fa bonic que això us ho recordi jo que ja sabeu que no crec en aquestes coses. Dic això perquè sé que aquí Olot tenen un mal concepte de mi. M'han dit voltarià i no en soc. Voltaire era un incrèdul, i jo soc un creient. Si que soc, però un fervorós admirador de Voltaire.

En car, que hom sigui completament oposat a les seves idees, s'ha de respectar el seu talent i el seu ingeni que és dels més grans que ha tingut el món.

Jo, senyors, no aixeco bandera en contra de ningú ni de cap idea; jo només aixeco la bandera de les meves idees tan respectables com les de qualsevol altre senyor. I jo he cregut, crec i creuré tota la vida que voler cohibir el pensament és una gran niciesia.

En les idees passa com en el comerç: No cregueu mai en una casa que per a acreditar-se hagi de tirar per terra la mercaderia de la casa del davant. Les cases comercials acreditades són les que serveixen millor. Si els meus escrits s'acrediten i aixequen discussions i polseguera és perquè sempre procuro servir la

veritat per aspra i dura que sigui, si pot ésser, millor que els demés. I si els altres volen acreditar la seva mercancia ideològica i volen que superi a la meua, que procurin donar més quantitat o millor qualitat de veritat que jo, i jo seré el primer de reconèixe'ls superiors. I tan de bó de Déu que fos així, perquè jo, que soc abans que tot un esperit eclèctic, sé que hi guanyaria moltíssim el món de la veritat.

Perdoneu aquesta divagació necessària i tornem al tema. Deiem que inclús la redempció de l'home per Crist, havia tingut per escenari una muntanya. Es en una muntanya on Abraham vol immolar el seu fill i és en les muntanyes del Gaddi i de Galaat on Salomó evocà aquell «Cantar dels cantars» que és una meravella de finesa.

En en les muntanyes també on la terra te les boques ardents dels volcans per on el cor del món respira. Aleluia! A Olot, país volcànic, hi ha flams de neguit i muntanyes. Hi ha una munió de jovent que porta un volcà al cor, una flama de passió vers l'art; una sagrada adoració a la Bellesa.

Aleluia! L'art és la muntanya santa de la redempció del món i el neguit que porten cor endins els artistes és creador de les seves obres que són llum i guiatge i purificació de l'humanitat.

Ho he dit mil vegades: Jo no crec en la ciència ni en el progrés: la ciència i el progrés ens ha dut una gran guerra i encara en durà una altra i una altra. Jo crec en l'art que és bondat suprema i fa que els homes cada dia es sentin més germans.

¿Que tindrem de més els homes quan amb aquests ocells de ferro amb mitja hora podem donar la volta el món, si ja és cosa sabuda que el qui fa tard a tot arreu és el senyor que té el millor automòvil?

I encara el pitjor del cas és que totes aquestes màquines en les grans conflagracions humanes produïdes per l'egoisme de la ciència i del progrés, no serveixen per a res més que per a matar-nos més prompte.

L'art no ha produït encara cap lluita humana ni és fàcil que la produeixi; ha produït sempre només lluites espirituals que cada vegada ha aclarit un poc més la vida. L'art—tot ell amor, tot ell neguit,—no coneix l'odi, ni coneix races, ni pobles, ni sectes, ni religions i és bell sempre. Quan no és bell, no és art.

Aixó és una gran muntanya que tenim al davant, una muntanya de prejudicis que ens detura el pas. Cal que l'artista porti un immens neguit a dins per assolir la cima excelsa.

Tota il·lusió suposa un neguit i una muntanya, la muntanya d'obstacles a voltes ben imaginaris o fantasmagòrics que hem de trepitjar per assolir ço que pretenim i el neguit que sentim en l'ànima d'assolir ço que ens inquieta i ens il·lusiona.

Un home sense il·lusions, sense esperances, tan-seval que l'enterrin; és ben mort.

Jo amb el nostre pa de cada dia hi vull un somni nou, una il·lusió nova, una nova esperança, un nou neguit i una altra muntanya. El pa dona força al cos per a la lluita i la lluita porta més pa i no fa tan monòtona la vida.

Tindria com a gran orgull que es digués de mi que he portat a Olot discussions i idees impulsives i que he ficat flames al cap de molts. No crec que em mereixi tan d'honor; hauria fet una cosa que m'ompliria de satisfacció; hauria portat el neguit entre muntanyes, aquest neguit que jo porto eternament a dins; aquesta dèria meua d'estripar pells d'anyell perquè tothom vegi els llops que s'hi amaguen dessota. Entre la pau de les muntanyes hi està sempre bé una ciutat neguitejada. Una ciutat com Olot no pot ésser exempta de cap neguit i caben perfectament en ella totes les ideologies. I cal manifestar ben altament que primer se'm trabi la llengua que predicar odis. Jo voldria passar pel món escampant amor a tort i a dret. Soc un rebel, però per ésser rebel es necessita ésser molt bó i aleshores rebel·lar-se contra tot el que s'oposi a aquella bondat que hom porta. Si la paraula *rebel* se m'interpretés malament, jo em donaria vergonya de dir-la. S'han de detestar les joventuts manses i els homes que diuen «amen» de tot. El renec més gran que jo he trobat en aquesta vida i que m'irrita formidablement en sentir-lo és allò de: «així ho hem trobat i així ho deixarem». Seguint aquesta pauta només correrien els segles, però el món seria sumergit en la letàrgia més repugnant i paurosa. Sortosament, aquest renec només el sentireu en boca d'incults inconscients i d'esperits raquítics.

Sense aquest neguit que us vinc predicant no es fa pas res de bo en la vida.

La flama del neguit aviva la intel·ligència i fa els ulls penetrants fins a la quinta essència de les coses. Totes les coses tenen una ànima; una rialla de Déu al fons. Sense el neguit és impossible copsar la rialla Déu que hi ha en les coses.

Les muntanyes guarden l'unció sagrada de la neu i els caudamunt del pit la barba hirsuta de les boscúries. En dins d'aquella pau on el silenci hi bruny germinen els neguits i les idees que demà devindran arbres esponerosos. El món és un bosc immens de neguits i d'idees. A voltes s'alça el vent i remou la boscúria i les idees escabellades bracegen neguitoses dintre el vent. Els homes són els troncs corpulents que aguanten el brancam de les idees. El vent o la lluita com vulgneu, que remou el bosc, escampa les llevors de noves idees i de

nous neguits i així l'humanitat va enclavant com un bosc immens que camina.

La muntanya a Catalunya ha estat el recer de les cançons populars, dels contes i les llegendes. El nostre folklore i la nostra paramiologia que durant dos segles han anat de cantell, s'han salvat gràcies a la muntanya. I aquest llegat dels avis porta a dins tota la nostra essència, tot l'or vell del nostre esperit, tot el neguit d'un poble. El poble és la suprema raó de totes les coses. Ja els llatins deien: «Vox populi, vox Dei, vox veritatis». La veu del poble és la veu de Déu, la veu de la veritat i al darrera de tots els jutges i de tots els tribunals del món, encara hi resta sempre imponent el poble. Ell és el suprem jutge i el tribunal suprem i quan ell es desboca no hi valen potestats ni tiranies arbitràries. A voltes el poble devé acobardit i és que la vida sempre té olor i color de papu que espanta les criatures i aquest poble a voltes imponent, devé sovint l'infant temorenc de l'home del sac i del quarto de les rates. Això s'esdevé tan sols quan el poble és un llac en calma. Poseu-li un neguit a dins i el poble en un moment fa i desfà muntanyes. Es per això que ja he dit: el neguit sempre és creador i a voltes per a crear és necessari destruir la nosa. D'això també se'n cuida el neguit. Quan l'Església cresqué i els cristians es consolidaren en el món, fou en les èpoques de les persecucions perquè portaven eternament el neguit al moll dels ossos.

Es fa poc cas dels humils que no són pas tan humils com semblen. Dessota del copalta moltes vegades s'hi amaguen les males intencions i una ànima escarosa. De cap a cap del món els bons i els conscients són escarnits cada dia, mentre el poderós passeja satisfet la seva maldat i la seva petulant ignorància. Els fills del dolor cada dia estrenyen més el puny i callen. Ai del dia que es desplomi el puny, car els dolorosos són més i tenen més força. Hi ha un neguit secular ànima endins dels pobles i les races; és el neguit dels pobres, dels pacients, dels mansos com anyells sacrificats, però amb un llop a dintre. Ai del dia que surti el llop i planti dentallada! Es aquella llegenda tan encisadora del llop de Sant Francesc, que potser ja sabeu, però que, com sempre és nova de tan bonica vull tornar-la a contar:

A Vico, ciutat d'Itàlia, cada jorn hi baixava el llop de les muntanyes properes. El llop feia molt mal a les virams i mossegava ferotjament a les persones. Tota la ciutat condolida acudí a Sant Francesc d'Assís perquè els lliurés del llop que

tan de mal els feia: —O gran pare, Sant Francesc,—feia la gent—vos que teniu el do de parlar amb les bèsties i amb les coses perquè no persuadiu al llop de què no ens faci tan de mal? Sant Francesc els digué: —Vosallres us comprometeu a donar cada dia el menjar necessari al llop i a no maltractar-lo? Tota la ciutat estemordida respongué afirmativament i Sant Francesc marxà a la muntanya. Escolta, germà llop—feu Sant Francesc mentre el llop li besava les plantes sagrades—A la ciutat trobaràs menjar abundant i bons tractes però respecta i no facis mal als teus germans els homes, car tan tu com ells sou criatures de Déu i deveu estimar-vos. El llop, obediènt, inclinant el cap digué que sí. I des d'aquell dia baixava mansoi de la muntanya i traspassava els carrers de la ciutat i compartia fraternalment el menjar amb els homes. Però els homes—moltes vegades i masses de vegades—som més bèsties que les bèsties, i, en veure'l tan mansoi, ja no es recordaren del llop ferotge que tan de mal els havia fet, i, en veure'l tan mansoi, l'un li donava un cop de peu i un altre una bastonada i el llop es tornà a sentir llop i fou altra vegada tan ferotge com era. Apliqueu el cas en la vida social i s'acabaran les lluites. I això ho dic jo i puc dir-ho ben alt, perquè soc ben independent i no tinc ningú que em mani ni mano a ningú. Estic ben al marge de les lluites de patrons i obrers i no conec sindicats de cap classe. Ho dic només per humanitat, per justícia social, per l'afecte i l'amor il·limitats que sento pels que pateixen.

En aquest Centre Obrer d'Olot, si jo pogués, hi ficaria una flama de neguit ben encesa: el neguit de la cultura. No hi ha pas dubte, no, que el problema de l'obrer és un problema de cultura. I la cultura, per a l'obrer, avui dia, és una muntanya inespugnable; està mancat d'elements i a voltes fins li manca el pa quotidià. Però en les agrupacions obreres i en els centres com aquest Centre Obrer d'Olot, deuen tenir-hi una biblioteca el més extensa possible i unes escoles. Si el problema obrer s'encaminés cap ací, trobaria solució immediata.

A Olot teniu una Escola de Belles Arts que ha donat i dona fruits esponsorosos. Però jo he observat un fenomen a Olot. Hi ha jove que dibuixa i pinta meravellosament i quan escriu fa pena. No sembla pas l'artista tal o qual, sembla més aviat un mosso vulgar de qualsevol casa. I ara tinc de fer constar molt satisfactoriament una cosa: fa tres anys que aquesta observació jo la feia al meu gran amic Josep Pujol. En Josep Pujol, esperit inquiet, artista de naixement i que té la gran sort de portar un neguit intens en la seva ànima, s'ha refinat tant i tant, que avui dia, a més de conèixer perfectament l'història de la seva art, escriu perfectament i té un bon gust literari que ja li envejarien molts que passen per bons escriptors. Avui dona gust de cartajar-se amb en Pujol per les seves belles idees i per la bella manera de dir-les. Jo sé de cert que ell m'ho agraeix i deu agrair-s'ho a ell mateix, car és ell el qui ha fet la feina.

Jo voldria que aquest neguit de cultura s'encomanés a les joventuts d'Olot. La cultura és una muntanya de serenor infinita. Com més amunt es puja més ample es va fent l'espai i l'esperit reb les clarors immenses i l'escalfor daurada del sol que il·lumina l'humanitat.

Neguits i muntanyes són amor i vida.

D'aquesta vida l'amor i el dolor en són l'essència.

Som fills d'un goig i hem nascut plorant.

El goig és d'una finor oblidadissa, mentre que el dolor és d'una rusticitat perdurable. La rella del dolor fa el goret més profund en la vida i per tant les seves sembrades són més fèrtils. D'una dona a la qual haguem estimat molt, apenes si en recordem les mils carícies, i no n'oblidarem mai més la traició que ens feu un dia.

Els artistes més grans de l'humanitat són els que han tingut la vida més agitada. I de l'unió del seu turment amb la seva

bondat n'ha nascut l'obra trascendental, plena de vida. L'artista ha d'ésser bo sempre. Sense la bondat l'ànima de l'artista devé borrosa i com que és el mirall de les sensacions per on es reflexa la vida i el món, essent ell borrós i tèrvol, ha d'ésser tèrvol i borrosa també la seva obra. Jo no comprenc l'artista dolent, ja que la seva obra necessàriament seria dolenta i per tant ja no seria artista.

L'artista és l'home més sabi de la terra. El sabi només sap; és un amagatzemista de coneixements; l'artista crea, i crear, per a mi, és saber un poc més del que es pot saber.

La Bondat i la Bellesa són les dues copes divines del vi de la Veritat que fan la vida culta, artística i amorosa.

Per a la cultura, per a l'art, per a l'amor i la vida és necessari l'entusiasme. Cal que sapigueu que aquesta paraula és d'origen grec «entus» i «asmos» i vol dir «Déu en nosaltres». Veritablement un home entusiasmada sent una força a dins superior a ell mateix que s'el emmena. Sent un esperit superior al seu esperit que el fa moure i bracejar ardidament. És la flama del neguit; és l'entusiasme. Ai de l'home que emprèn un negoci, un treball, una obra, una lluita sense entusiasme. Aquest rai, ja és vençut a la bestrera.

L'artista en el moment diví de la inspiració, sent un calfred i una tremolor estranya, una esgarrifansa al moll dels ossos,

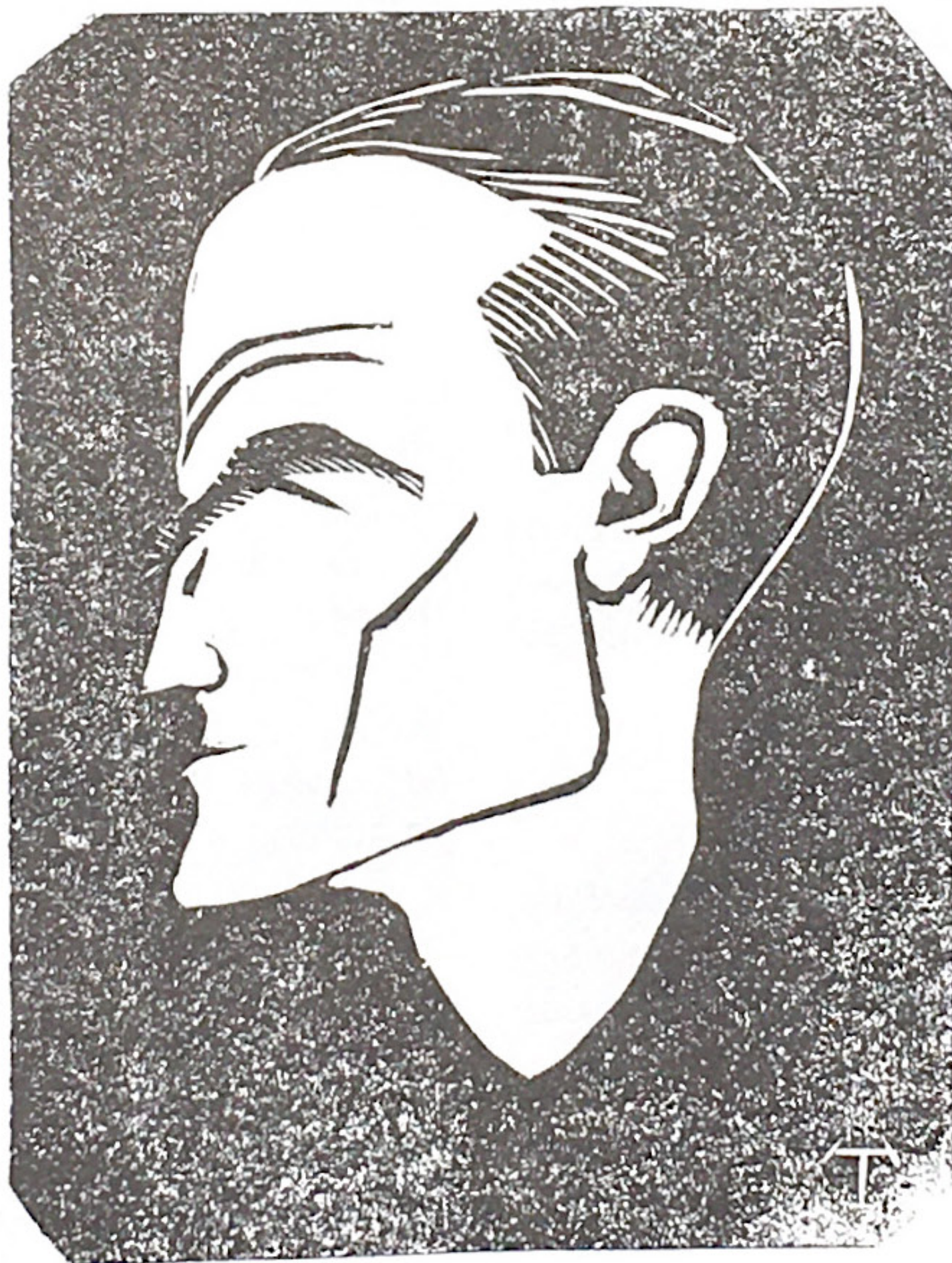
que és l'inquietut de la gestació; és el naixement de l'obra. En aquells moments, a voltes, un gest insignificant l'immortalitza. No hi ha cap campana del món que hagi ressonat tant com aquell cop de martell de Miquel Angel sobre l'estàtua de Moisés. I és que aquell cop de martell portava tota la força del neguit i de l'entusiasme. L'entusiasme en l'art ha alçat aquestes muntanyes de pedra de les catedrals amb mil siluetes com neguits que foraden el cel. I totes les meravelles de la terra són produïdes pel neguit i l'entusiasme.

Que pobres i miserables veig els pessimistes en aquest moment! Són castigats a la fosca eterna, a un dolor sense esperonament de tirar avant, perquè no tenen il·lusions ni esperances. Tot els espanta i els acobardeix. Que són diferents de l'optimista neguitejat i plè d'entusiasme! Aquest, fins en el més aspre dolor i en la més crua tempesta de la vida, en el mateix gotellim de les llàgrimes, hi veu l'arc de Sant Martí, senyal de pau i de bonança.

Cal ésser optimista, entusiasmada i neguitejat en la vida per a assolir les nobles aspiracions que tots hem de tenir. Cal ésser neguitejat per a pujar al cim lluminós de la nostra muntanya.

Germans d'Olot, gent cordial i sincera, que us acompanyi sempre el neguit entre la pau beatífica d'aquestes muntanyes!

LLUÍS GRATACÓS

La seva clara intel·ligència feia que estés documentat de totes les coses, especialment dibuixant, que era la seva més pura afició, aconseguí fer coses ben personals i interessants.

Paisatge, original del conegut pintor Iu Pascual, director de l'Escola de Belles Arts.

D'ací i de fora d'ací

El vigorós poeta Ventura Gassol, sortí de Boulogne cap a Lisboa i Montevideo en el vapor «Andalousie».

Celebrariem que fos acompanyat per la més somrient fortuna ja que en Gassol és de les valors més transcendents de les lletres catalanes i una de les principals figures de la nostra espiritualitat.

Es torna a parlar i fer gestions per a la reforma de les Drassanes de Barcelona.

Creiem necessària la reforma i la neteja de tot aquell districte V. Però si aquesta reforma hagués d'ésser irrespectuosa amb les Drassanes i per ella es perdés un dels monuments més gloriosos que tenim, preferiríem, mil vegades, que no es fés i suportaríem de bon grat la brutícia dels barris baixos.

Uns quants magatzemistes de bacallà, de Barcelona, s'han dirigit a la Junta Provincial de Proveïments sol·licitant autorització per a vendre el bacallà més car i aquesta Junta hi ha accedit.

La lluna hi ha fet una ganyota, però la Junta i els magatzemistes tallaran el bacallà.

Els de València no volen pas ésser menys que els de Madrid. Es per això que ha acordat que l'Exposició del Llibre Català, durant aquest mes, fos celebrada a València.

LA LLUNA D'OLOT, felicita cordialment a l'eminent publicista Francesc Madrid per a les proposicions fetes en defensa dels autors catalans a la Assemblea de la Societat d'Autors espanyols celebrada a Madrid.

Desitjaríem i esperem que aquestes proposicions fossin aprovades.

Es molt just que els problemes del dret d'autors catalans siguin solucionats a Catalunya.

Si no és així, no serà pas perquè LA LLUNA no ho vulgui.

Des de fa uns quants dies, es troba greument malalt el nostre amic i company de redacció, En Vicens Solé Jorba. Gràcies a la bona activitat i interès dels doctors Moret i Vayreda, a hores d'ara es troba fora del perill que ens havia fet tèmer a tots un fatal desenllaç.

Esperem poder donar la nova del seu restabliment en el nombre pròxim.

S'anuncia a la Sala Parés, de Barcelona, l'Exposició-Homenatge a l'eximí pintor Francesc Gimeno, organitzada pels seus amics i admiradors.

L'Exposició constarà d'unes quaranta teles, la major part de les quals no han estat exposades. El conjunt, compost d'obres de totes les èpoques de Gimeno, és una manifestació importantíssima de pintura catalana, que lliga el segle passat amb el present. No dubtem que atraurà tot l'interès del públic barceloní, que tant ha admirat al pintor Gimeno.

El dia 3 del present mes de gener, a l'hora que oportunament es dirà, tindrà lloc, en una de les sales de l'Orfeó Popular Olotí, la primera de les conferències que organitza l'agrupació «Atenea».

Aquesta anirà a càrrec del conegut crític i excel·lent pintor En Rafel Benet, i versarà sobre *Impressionisme*, il·lustrada amb profusió de projeccions; al propi temps, servirà d'inauguració a les tasques d'aquesta agrupació.

Per un descuit de redacció, deixàrem de comunicar als nostres llegidors la mort del jove Lluís Antiga Nogué, fill del nostre bon amic, En Pere Antiga.

Era deixeble de l'Escola de Belles Arts i potser dels més aprofitats.

Els professors i alumnes de l'esmentada Escola i LA LLUNA D'OLLOT, ho senten profundament i donen a la seva família el més sentit condol.

Cornades de la Lluna

A Anglaterra, un teatre del suburbi de Gravesend, de Londres, ha contractat un botxí autèntic per a representar l'escena de l'execució del feroç bandoler Carles Peace, la vida del qual ha servit de tema per un melodrama truculent.

L'actor Morris, que fa el paper de Peace, tractant-se i tot d'una enginyosa enredada, ha confesat que no li fa pas gaire gràcia.

El botxí ha manifestat que l'espanta més l'escenari que la forca autèntica.

La modèstia és una cosa que sempre queda bé.

EL segon campionat de charleston organitzat per la «Penya Dissablina» i l'orquestrina «Black-Coat-Jazz», que tingué lloc a la societat Indústria i Comerç, es vegé molt poc concorregut.

No sabem nosaltres si fou per causa de la pluja o si és que el charleston es troba amb decadència.

Si fos això últim, en tindríem una gran satisfacció.

EL mes passat fou terrible per les noies olotines. Quantes coses imaginàries, quants espants i quantes vegades de somniar aquell parell de lladregots amb un ganivet quilomètric, molt llampant i fi de tall!

Ara ja ha passat la por, però les portes de les escales es tanquen molt aviat.

Això que tots ens coneixem.

SEGONS rumors, a la «Revista d'Olot» hi veurem una secció d'humorisme, en la qual s'hi publicaran les crítiques d'Art del conegut pintor J. M. Mir Mas de Xexàs.

Interessantíssim.

ADVERTIM a «Un amic de la Veritat» que ell Teòcrit o Tàcit però a nosaltres Pli...ní.

Correspondència

S. R. El vostre «Llunàtic» ens plau força, però per ara hem pensat suprimir aquesta secció.

Fàbregas. (Barcelona). Es veritat, seria molt interessant comentar les exposicions d'ací Barcelona. Procurarem fer-ho, i si pot ser, en el nombre que vé.

La Lluna d'Olot

coralment saluda als amics

llegidors, i a tots desitja

Feliç Any Nou

ANDORRÀ

SASTRE

MIQUEL BAUS

LA CASA DE BICICLETES ECONÓMIQUES
GARATGE I TALLER DE REPARACIONS

AUTOS DE LLOGUER

DE LA ACREDITADA MARCA O. M.

DESPATX: HOSPICI, 9.

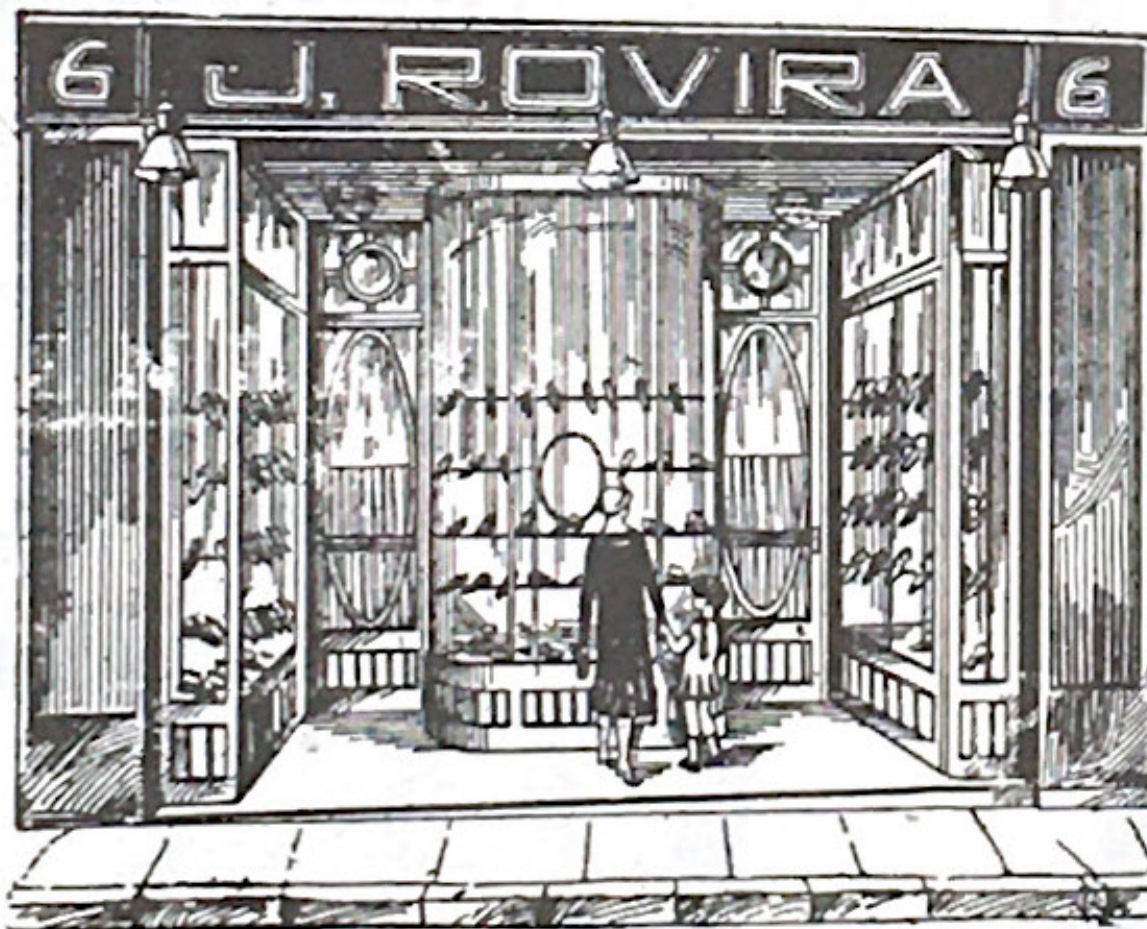
GARATGE: PLAÇA CLARÀ, 1 (Cantonada carrer Mulleras).—TELÈFON 173

O L O T

PIERA SASTRE

és la casa que li convé

PALAU DEL CALÇAT I CALÇATS ROVIRA

Les sabates més elegants, construïdes amb NONAT, LLEOPARDS, SERP, així com abans, colors BURDEUS, CORINTOS, BLAU, l'última paraula de la moda, sols les trobareu al **Palau del Calçat**.

Els Calçats de CREPES, sola de goma, són els que venem més barato, ja que els tenim a 23'50 pts.
Tenim grans existències en Calçats per a home, des de 10 ptes.

Botes badell engrassat, cosit, gran calçat
per a les pluger, del 39 al 44 . a 15 Ptes.
Sabates de dona a 9 »
Sabates per a nens i nenes, del 1 al 14 . a 2'35 »
Borceguins badell negre, del 27 al 33 . a 6 »

Impermeables; Capes	des de 7 Ptes.
Mitges per a senyora	» 0'85 »
Mitjons per a Home	» 0'45 »
Culots per a Senyora	» 3'50 »

Leguis, Bandes, Xanclos «Boston», Botins, Cabassos de Hule, i Davantals.

Pilotes : — : Articles de Futbol

L'efectuar les compres en aquesta casa és un gran estalvi per a el comprador, ja que cada duro se li converteix en sis pessetes.

OLOT - Sant Esteve, 6 - Telèfon, 123 - OLOT

LA PICADORA

Demaneu arreu el Sabó

E S P U M Ó S